

**Program profilaktyczno-wychowawczy
V Liceum Ogólnokształcącego
w Gdańsku.**

Opracowanie:

Zespół szkolny ds. profilaktyki i wychowania

Gdańsk, 2018 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp
2. Obecny wizerunek, stan i zasoby szkoły
3. Oczekiwany profil absolwenta szkoły
4. Strategia wychowawcza szkoły i cele z niej wynikające
5. Trzy sfery rozwoju ucznia, oraz metody ich osiągnięcia
6. Plan pracy wychowawczo-profilaktycznej szkoły
7. Ramowe plany pracy dla poszczególnych roczników.
8. Podmioty pracy wychowawczej i zakres ich kompetencji
9. Istotne cele i metody pracy profilaktycznej
10. Narzędzia diagnozowania zagrożeń
11. Metody i cele ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego
12. Instytucje współpracujące ze szkołą.

WSTĘP

Rada Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną V Liceum Ogólnokształcącego w Gdańsku, działając zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, Ustawą Prawo Oświatowe, Ustawą o Systemie Oświaty, Kartą Nauczyciela, Konwencją Praw Dziecka, Statutem V Liceum Ogólnokształcącego, szanując prawo dziecka do dobrego kształcenia, mądrego wychowania i poczucia bezpieczeństwa w miejscu pobierania nauki, tworzy i uchwała Program Wychowawczo-Profilaktyczny, który określa strategię działań w osiąganiu celów zawartych w najważniejszych postanowieniach Programu V Liceum Ogólnokształcącego w Gdańsku.

Nowy wspólny dokument zwany „*Programem profilaktyczno-wychowawczym szkoły*” powstaje w oparciu o gotowe i sprawdzone dokumenty; „Program wychowawczy V Liceum Ogólnokształcącego w Gdańsku”, oraz „Program profilaktyki V Liceum Ogólnokształcącego w Gdańsku”..

Oba dokumenty są spójne zarówno w relacji do ich treści jak i odpowiadają zaleceniom władz organów prowadzących szkołę, oraz wytycznym władz oświatowych, szczególnie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 roku.

Program wychowawczy opiera się o zasadę wspomagania rozwoju ucznia we wszystkich jego aspektach i obszarach; między innymi; edukacyjnym, emocjonalnym, moralnym, społecznym i fizycznym. Podkreśla też wolność ucznia do podejmowania decyzji i przygotowanie go do odpowiedzialności.

Program wychowawczy jest nierozłączny z celami programu profilaktycznego, które wytyczają zasady chronienia uczniów przed zagrożeniami, jakie przynosi dzisiejszy świat, a jednocześnie mają budować w uczniach poczucie własnej wartości i wytyczać kierunki właściwego i dobrego samorozwoju.

Reasumując; program wychowawczy pokazuje nam, jakiego młodego człowieka mamy wychować i jakimi metodami to uczynić, zaś program profilaktyczny ma ułatwić mu ów rozwój i zabezpieczyć przed zagrożeniami, szczególnie tymi, które są adekwatne dla okresu dojrzewania i osiągania pełnoletniości. W świetle tych obu dokumentów najważniejszym podmiotem jest uczeń- nasz wychowanek, który ma pełni i odpowiedzialnie korzystać ze swojej wolności, a jednocześnie czerpać wzory z najlepszych, wcześniejszych

doświadczeń. Zarówno wychowanie jak i profilaktyka zakładają partnerskie relacje podmiotów- uczeń- nauczyciel- rodzic i minimalizowanie bezpośredniej ingerencji w delikatną osobowość młodego człowieka. Połączenie jasno wytyczonych zasad praw i obowiązków z indywidualnym, empatycznym podejściem do wychowanka powinno gwarantować jego komfort psychiczny i optymalne możliwości samorozwoju.

Program profilaktyczno -wychowawczy V Liceum Ogólnokształcącego w Gdańsku ma też ambicję być otwartym na zmiany, ewaluację i korekty wobec szybko zmieniającej się rzeczywistości. Nad przewidywaniem i opracowywaniem tych zmian ma czuwać nie tylko wąski zespół opracowujący program, ale też wszyscy jego adresaci- dyrekcja szkoły, nauczyciele, wychowawcy, rodzice uczniów i sami uczniowie.

Obecny wizerunek, stan i zasoby szkoły

V Liceum Ogólnokształcące w Gdańsku, powstałe jako jedno z pierwszych po wyzwoleniu w 1945 roku, jest trójmiejską szkołą cenioną w środowisku uczniowskim i stawianą na wysokich miejscach w rankingach placówek ponadpodstawowych. Każdego roku co najmniej dwóch chętnych na jedno miejsce składa podania o przyjęcie do „Piątki”. Szkoła znajduje się w tzw. złotej setce najlepszych liceów w Polsce i jest postrzegana jako doskonały punkt startu do kariery uniwersyteckiej. Młodzież, która do niej przychodzi ma wysokie aspiracje: pragnie zdać egzamin dojrzałości na wysokim poziomie i kontynuować naukę na wyższych uczelniach w kraju i za granicą. Te wysokie aspiracje dzielają również, czasem nawet w większym stopniu – rodzice uczniów, co rodzi niekiedy konflikt interesów. Nasi uczniowie pochodzą najczęściej z rodzin inteligenckich, gdzie rodzice pracują bądź to w administracji państwowej bądź na stanowiskach kierowniczych przedsiębiorstw państwowych i prywatnych. Rodziny te są średnio, lub dobrze sytuowane materialnie. W bardzo małym stopniu nasi uczniowie pochodzą z rodzin tzw. patologicznych, bądź zaniedbanych. Jest jednak sporo uczniów pochodzących z rodzin rozwiedzionych, bądź żyjących w konflikcie, co nie pozostaje bez wpływu na system psychiczny młodzieży. Z racji pełnionych funkcji rodzice często nie mają dość czasu dla swoich dzieci, rekompensując im tę stratę środkami materialnymi, co może powodować skrzywienie proporcji co do hierarchii wartości: „mieć” i „być” zaś sam fakt względnej zamożności uczniów, czyni szkołę pożądanym „rynkiem zbytu” dla wszelkiego rodzaju używek..

W V Liceum uczy się na ogół ponad 500 uczniów, podzielonych na co najmniej 30-osobowe oddziały. Jest to maksymalna liczba osób jaką może przyjąć budynek. Lekcje zaczynają się od godz. 7.30, a kończą o 15.30. Uczniowie mają możliwość korzystania z wielu form kształcenia nadprogramowego. Szkoła jest dobrze wyposażona, posiada sklepik z podstawowymi artykułami żywnościowymi, liczne klasopracownie, dwie sale komputerowe, siłownię i salę gimnastyczną. Szkoła jest objęta monitoringiem elektronicznym, na terenie budynku rozmieszczonych jest 16 kamer. Posiada dyżurkę, w której przesiadywać może osoba pilnująca wejścia. W praktyce przebywanie na terenie szkoły osób z zewnątrz jest utrudnione dzięki bardzo dobrej znajomości uczniów, przez swoich wychowawców i nauczycieli.

Szkoła realizuje swoją misję wychowawczą i edukacyjną we współpracy z trójmiejskim środowiskiem naukowo –akademicko- kulturalnym, oraz instytucjami statutowo zajmującymi się pracą wychowawczą. Na terenie szkoły

odbywają się naukowe prelekcje, warsztaty, konferencje oraz mnóstwo przedsięwzięć artystycznych z tradycyjnym koncertem „Talenty Piątki” na czele. Szkoła uczestniczy w wymianach ze szkołami zagranicznymi w ramach projektu Erasmus + oraz Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieżowej. Wielu uczniów uczestniczy w programie Zdolni z Pomorza. W zawodach sportowych V Liceum osiąga wysokie wyniki w trójmiejskim rankingu, przewyższając w niektórych latach nawet szkoły sportowe.

Grono nauczycielskie, liczące ponad 50 pedagogów stale się doskonali, pojawiają się nowe oferty współpracy z uczniem, od 2017 roku forma tutoring, od 2016 roku klasa uniwersytecka ściśle współpracująca z UG, od kilku lat działa Szkolna Akademia ETI dla pasjonatów programowania. Dyrekcja szkoły stara się stale wzbogacać ofertę edukacyjną i dostosowywać ją do panujących trendów na rynku pracy, oczekiwań uczelni wyższych i aspiracji uczniów.

Oczekiwany profil absolwenta V Liceum Ogólnokształcącego w Gdańsku

W wyniku długiego procesu dyskusji oraz ankiet w gronie samych uczniów, nauczycieli, oraz rodziców uczniów ustaliliśmy najważniejsze cechy, którymi powinien charakteryzować się uczeń - przyszły absolwent V Liceum Ogólnokształcącego w Gdańsku. W celu uniknięcia mnożenia cech i przymiotników, opracowaliśmy system, który wyeliminował zbędnych powtórzeń, oraz cechy zbyt ogólne i abstrakcyjne. Przyjmujemy zatem z całą odpowiedzialnością obraz pożądanego przez szkolną społeczność absolwenta naszej placówki.

Absolwent V Liceum Ogólnokształcącego w Gdańsku powinien być;

Wyposażony w wiedzę niezbędną do podjęcia studiów

Posługujący się więcej niż jednym językiem obcym

Elastyczny wobec zmian i wyzwań świata

Otwarty na inne kultury i światopoglądy

Gotowy do ciągłego samorozwoju i nauki

Angażujący się w pomoc na rzecz innych

Identyfikujący się ze swoją szkołą, miejscem zamieszkania, krajem.

Nieulegający szkodliwym nałogom.

Nieobojętny wobec wszelkich przejawów zła.

Szczegółowe cele rozwojowe uwzględnione w oczekiwanym profilu absolwenta szkoły;

Wyposażony w wiedzę niezbędną do podjęcia studiów

Sposoby osiągnięcia celu;

Potwierdzone przez wyniki rankingu i wyniki matury zewnętrznej poziom nauczania pozwala na bardzo wysokie przygotowanie merytoryczne w zakresie przedmiotów edukacyjnych.

Uczniowie mają w większości motywacje wewnętrzną, osobista do nauki i motywacja zewnętrzna jest tylko potrzebnym uzupełnieniem tych chęci.

Kadra nauczycielska szkoli się merytorycznie, mamy sześcioro nauczycieli z tytułem doktora, wielu egzaminatorów CKE, ponad połowa nauczycieli ma status dyplomowanych.

Dzięki pomocy finansowej z RR uczniowie korzystają z dodatkowych godzin przedmiotów kierunkowych na swoich profilach. Na terenie szkoły działa ponad dziesięć kół zainteresowań. Stała współpraca ze środowiskiem akademickim trójmiasta. Położenie nacisku na uczestnictwo w olimpiadach przedmiotowych.

Posługujący się więcej niż jednym językiem obcym.

Sposoby osiągnięcia celu;

Każdy uczeń realizuje obowiązkowo naukę dwóch języków obcych. Ponadto szkoła oferuje jako opcję dodatkową język rosyjski i kilka innych j. obcych w ramach kół zainteresowań. Uczniowie licznie biorą udział w olimpiadach językowych, oraz lingwistycznych, Szkoła prowadzi klasy z profilem o rozszerzonym języku angielskim.

Elastyczny wobec zmian i wyzwań świata

Sposoby osiągnięcia celu;

Poza wiedzą ściśle merytoryczną, naukową, uczniowie mają możliwość rozwoju wszechstronnego, zarówno w kierunkach sportowych, artystycznych jak i społecznych. Na godzinach wychowawczych dba się o zwrócenie uwagi na obecne preferencje edukacyjne, oraz otwartość na zmiany i dynamikę świata. W szkole regularnie odbywają się wizyty przedstawicieli uczelni zagranicznych, oraz absolwentów studiujących poza Polską.

Otwarty na inne kultury i światopoglądy

Sposoby osiągnięcia celu;

Uczniowie stykają się w szkole z wykładami i prelekcjami dotyczącymi innych kultur i wyznań. W programie nauczania języka polskiego, wos, wiedzy o kulturze, wychowania do życia w rodzinie, obowiązkowo jest mowa o szerokim wachlarzu innych kultur, religii i światopoglądów. Szkoła bierze udział w wymianach międzynarodowych, programie AISEC, programie ERASMUS + i e-twinningu. W stałym programie szkolnych uroczystości jest są też obchody Dnia 11 listopada; Święta Odzyskania Niepodległości, oraz rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

Gotowy do ciągłego samorozwoju i nauki

Sposoby osiągnięcia celu;

Większość naszych absolwentów realizuje symultanicznie dwa kierunki studiów i bierze udział w krajowych oraz międzynarodowych projektach. Przykładem dla uczniów stają się nauczyciele podnoszący stale swoje kwalifikacje

Angażujący się w pomoc na rzecz innych

Sposoby osiągnięcia celu;

Oprócz stałego zespołu Szkolnego Koła Caritas, oraz wolontariatu, uczniowie sami podejmują inicjatywy akcji charytatywnych, szkoła brała udział w WOŚP, Akcji „Kilo”, regularnym oddawaniu krwi, a z własnej inicjatywy uczniowie angażują się w pomoc w świetlicach terapeutycznych jak np. „Dom na Skraju” w Gdańsku, i –jako opiekunowie- na obozach wakacyjnych dla uczniów z ubogich rodzin

**Identyfikujący się ze swoją szkołą, miejscem zamieszkania, krajem.
Sposoby osiągnięcia celu;**

W szkole uczy obecnie ponad ośmioro absolwentów V LO, regularnie absolwenci odwiedzają nas towarzysko, bądź z inicjatywami promocji swoich uczelni, lub miejsc pracy, istnieje Fundacja p. Wojciecha Majewskiego, maturzysty z roku 1951 udzielająca wsparcia uczniom wybitnym z dziedzin politechnicznych. Szkoła co pięć lat organizuje uroczysty jubileusz istnienia. Ostatni odbył się w 2015 roku. Wywieszona w 2018 roku mapa świata z miejscami, w których pracują nasi absolwenci cieszy się ogromną popularnością na szkolnej stronie fb jest stale aktualizowana. Szkołę regularnie odwiedzają też stypendyści Fundacji Fahrenheita przyznawanego przez Miasto Gdańsk dla studiujących za granicą. Uczniowie i nauczyciele współpracują ze środowiskiem lokalnym- dzielnicą Oliwa, z inicjatywy V Liceum odbyła się uroczystość 90-lecie Edukacji Oliwskiej.

**Nie ulegający szkodliwym nałogom.
Sposoby osiągnięcia celu;**

Zapisy w statucie szkoły i WSO wyraźnie mówią o zagrożeniu zdrowotnym używkami, szkoła stosuje system sankcji wobec uczniów ulegających nałogom, i łamiącym regulamin, ale równocześnie propaguje zdrowy styl życia poprzez sport, warsztaty prozdrowotne i kursy pierwszej pomocy. W szkole, zgodnie z przepisami istnieje całkowity zakaz palenia tytoniu i e-papierosów, a treści prozdrowotne SA realizowane na lekcjach wdz, wychowania fizycznego, biologii, chemii, oraz podczas spotkań z pielęgniarką szkolną.

**Nieobojętny wobec wszelkich przejawów zła.
Sposoby osiągnięcia celu;**

Treści merytoryczne na lekcjach np. historii, wosu czy języka polskiego zawierają liczne przykłady skutecznego reagowania na zło, oraz ukazują skutki obojętności wobec zła. Szkoła pracuje nad formułą funkcji Rzecznika Praw Ucznia, na bieżąco omawiane są przykłady negatywnych zachowań i sposoby ich zapobiegania. W każdej klasie kilka lekcji wychowawczych w roku szkolnym poświęca się na zagadnienia reakcji na zło i łamanie praw człowieka. W opozycji do przejawów zła promuje się postawy działań wolontariackich i charytatywnych, oraz wychowuje ku empatii, doboroci i wrażliwości.

Strategia wychowawczo- -profilaktyczna szkoły

Strategia postępowania wychowawczo-profilaktycznego opiera się na szeroko pojętych ramach filozofii myślenia o dobru naszego ucznia. W wyniku prowadzonych konsultacji i dyskusji społeczność szkolna ustaliła ramy takich działań w zakresie których można budować i konstruować cele szczegółowe.

- Każdy uczeń musi być objęty takimi samymi treściami wychowania i profilaktyki.
- Wychowanie jest przede wszystkim wspieraniem ucznia w jego dobrym rozwoju
- Specyfika treści w kolejnych klasach musi uwzględniać specyfikę wieku i okoliczności co do wprowadzanych treści, (np. w klasach pierwszych integracja, a w klasach drugich, trzecich- odpowiedzialność i pełnoletniość).
- Cele szczegółowe nie mogą być rozbieżne z ogólnymi.
- Ustala się minimalną ilość np. spotkań, prelekcji, akcji w danej klasie.
- Każda wspólna aktywność klasy (np. Otrzęsiny) jest zdarzeniem wychowawczym.
- Profilaktyka musi mieć charakter ciągły i nieakcyjny.
- Wszystkie podmioty mające wpływ na szkołę współpracują ze sobą i wymieniają informacje.
- Kadra pedagogiczna jest przykładem zachowań wychowawczych.

Szczegółowe cele wynikające z ogólnej strategii wychowawczej szkoły;

-1. Każdy uczeń musi być objęty takimi samymi treściami wychowania i profilaktyki.

Cele szczegółowe;

-stworzenie list, na których uczniowie potwierdzali, iż zapoznali się z najważniejszymi dla szkoły treściami wynikającymi z programu p-p. Wychowawcy dopilnowują, aby do końca września danego roku szkolnego każdy ich podopieczny zapoznał się w treściami programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Wychowanie jest przede wszystkim wspieraniem ucznia w jego dobrym rozwoju

Cele szczegółowe;

- nacisk działań wychowawczych jest skierowany na wyszukanie w uczniu jego silnych stron i talentów, ale nie robieniu czegoś za niego. Uczeń musi być cały czas współuczestnikiem pomysłów i działań wychowawczych. Krytykowanie i wyszukiwanie błędów jest zastępowane dobrym przykładem i znajdowaniem pozytywnych działań w praktyce. Nakazywanie i karanie zastępujemy samodzielnością i odpowiedzialnością ucznia.

3. Specyfika treści w klasach początkowych i dalszych musi uwzględniać specyfikę wieku i okoliczności (np. w klasach pierwszych integracja, a w klasach drugich, trzecich- odpowiedzialność i pełnoletniość).

Cele szczegółowe;

- Przygotowanie ogólnej ramy obejmującej treści wych-prof. na poszczególnych poziomach klasowych.

-wychowawca musi ustalić wspólnie z uczniami ich potrzeby tematyczne , bliskie ich życiu i zgodnie z potrzebami wiekowymi

- niektóre tematy, jako uniwersalne muszą powtarzać się cyklicznie. Np. w klasie I i w III. (np. odpowiedzialność)

4. Cele szczegółowe nie mogą być rozbieżne z ogólnymi.

Cele szczegółowe;

- zapisy w programach wychowawczych pojedynczych klas nie mogą być sprzeczne z postanowieniami ogólnymi (np. promować nacjonalizm zamiast patriotyzmu) . Zespół zadaniowy ds. dokumentacji szkolnej ma w ramach swoich zadań dopilnowanie takiej zasady. uczniowie i rodzice uczniów będący odbiorcami Programu Wychowawczo-profilaktycznego są współkreatorami takich zapisów i powinni zgłaszać zespołowi wszelkie znalezione nieprawidłowości.

5. Ustalenie minimalnej ilości np. spotkań, prelekcji, akcji w danej klasie.

Cele szczegółowe;

- Każdy wychowawca w ustaleniu z klasą decyduje, że przynajmniej raz w semestrze szkolnym odbędzie się spotkanie młodzieży z osobą z zewnątrz szkoły (lub wyjście edukacyjne)

-każda klasa będzie miała przypisaną jedną większą imprezę do przygotowania w ciągu roku szkolnego.

- Nie może zdarzyć się sytuacja której jakaś klasa będzie zwolniona z obowiązku przygotowania przedsięwzięcia na skale szkoły.

6. Każde wspólne działanie klasy (np. Otrzęsiny, przygotowanie koncertu) jest zdarzeniem wychowawczym.

Cele szczegółowe;

- zwracać uwagę grupy na solidarność, współpracę, godne współzawodnictwo, unikanie dążenia do zwycięstwa za wszelką cenę.

- nie nagradzać uczniów, którzy nie zrobili nic dla wspólnoty klasowej

- zawsze omówić , podsumować zakończone przedsięwzięcie..

- Znaleźć dla każdego ucznia jego najlepszą sferę aktywności

-pomóc uczniowie w przewyciężaniu organiczeń (np. tremy czy niepełnosprawności)

- pod koniec każdego roku szkolnego, klasa z wychowawca powinna dokonać ewaluacji i omówienia swoich działań.

7. Profilaktyka nie powinna być akcyjna, musi być procesem ciągłym.

Cele szczegółowe;

- **Rozpisać stałe zadania profilaktyczne na każdy rok szkolny.**
- **przestrzegać realizacji tych zadań w poszczególnych klasach. Uczniowie razem z wychowawcą powinni weryfikować czy zadania są wykonywane.**
- **utrzymywać stały kontakt z wybranymi, sprawdzonymi edukatorami. W przypadku naszej szkoły przykładami dobrej praktyki są pan Adam Hęcko z Fundacji „Pomorski Dom Nadziei”, oraz pani aspirant Elwira Lelental z Policji.**

8. Kadra pedagogiczna powinna być przykładem zachowań wychowawczych

Cele szczegółowe;

Wymaganie na każdym etapie pracy od siebie samych, aby uczniowie nie mogli zarzucać nam, tego co my im niekiedy zarzucamy.

Konkretne obszary wymagań od siebie samego;

- Ograniczenie i eliminacja spóźnień,**
- Dbanie o dobre wykorzystanie czasu,**
- Stale podnoszenie kwalifikacji z wiedzy merytorycznej**
- Przejawianie szacunku wobec innych,**
- Angażowanie się w sprawy szkoły i klasy.**

Trzy sfery rozwoju ucznia, oraz metody ich osiągnięcia

W prezentowanych powyżej ramach wyodrębniliśmy trzy najważniejsze sfery rozwoju ucznia, oraz w ramach profilaktyki - zakres ochrony tych sfer. Dzieli się o na na ;

1. fizyczną,
2. intelektualną
3. społeczną

Każdej z nich są przypisane szczegółowe cele realizacji oraz metody do osiągnięcia tych celów;

Sfera fizyczna

Cele realizacji;

- poznanie własnego ciała i zasad jego funkcjonowania
- poznanie zasad właściwej pielęgnacji ciała
- utrzymywanie sprawności fizycznej
- działania profilaktyczne na rzecz zdrowego trybu życia, zapobieganie nałogom, zapoznanie uczniów z problemami otyłości, anoreksji, bulimii; zapobieganie agresji.
- wyrabianie umiejętności utrzymywania równowagi między rozwojem intelektualnym a fizycznym właściwe postrzeganie własnej cielesności, płciowości i seksualności

Sposoby i metody realizacji;

- treści na lekcjach wychowanie do życia w rodzinie (w miarę istniejącego zapotrzebowania)
- wybrane treści na lekcjach biologii
- lekcje wychowania fizycznego
- działalność edukacyjna pielęgniarki szkolnej

- działalność pedagoga szkolnego
- Rozmowy na godzinach wychowawczych,
- Realizowanie właściwych treści na lekcjach EDB
- Prelekcje zaproszonych gości – specjalistów. (dietetycy, toksykolodzy, lekarze- specjaliści, uznani ludzie świata sportu)

Sfera intelektualna

Cele realizacji;

- wyrabianie kompetencji krytycznych i twórczych
- uczenie samodzielnego konstruowania wiedzy
- poznanie różnych stylów uczenia się
- wyrabianie postawy odpowiedzialności za proces własnego kształcenia
- nabywanie umiejętności właściwego korzystania z różnego typu źródeł informacji
- rozpoznanie swoich mocnych stron i kompetencji
- umiejętne i krytyczne korzystanie ze źródeł wiedzy

Sposoby i metody realizacji;

- regularne uczestnictwo w zajęciach obowiązkowych
- dopilnowanie wprowadzania adekwatnych do możliwości uczniów wymagań edukacyjnych
- korzystanie z konsultacji merytoryczno-przedmiotowych poza godzinami nauki
- Branie udziału w olimpiadach i konkursach przedmiotowych
- Korzystanie z oferty edukacyjnej Uczelni Wyższych
- Wymiana doświadczeń na temat sposobów uczenia się, dyskusje w grupie klasowej
- Spotkanie z doradcą zawodowym
kontakt nauczycieli i uczniów ze środowiskiem akademickim i naukowym Trójmiasta

Sfera społeczna

Cele realizacji;

- wyrabianie poczucia tożsamości z klasą i ze szkołą
- uczenie w działaniu solidarności w małej wspólnocie klasowej
- uczenie szacunku do drugiego człowieka, jego pracy i własności prywatnej
- wyrabianie postawy szacunku wobec mienia wspólnego i środowiska naturalnego
- wyrabianie postaw społecznych i patriotycznych
- wyrabianie umiejętności życia w społeczeństwie demokratycznym,
- uczenie samorządności
- wyrabianie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych słabszych
- działalność charytatywna
- wyrabianie zainteresowania życiem politycznym
- uczenie sposobów kierowania swoim życiem (wewnątrzsterowność)
- umiejętność określania własnej tożsamości i niepowtarzalności

Sposoby i metody realizacji;

- Uczynienie każdego przedsięwzięcia szkolnego/klasowego (Święto Niepodległości, Dzień Chłopaka itd.) pretekstem do uczenia odpowiedzialności za siebie i zespół
- Budowanie równowagi między wysiłkiem edukacyjnym a budowaniem kompetencji „miękkich”.
- Współpraca z SU i kreowanie jego samodzielności oraz odpowiedzialności
- Przeprowadzenie demokratycznych wyborów wewnątrz klas i szkoły.
- Pozostawianie w stałej współpracy z instytucjami lokalnej społeczności (np. Ratusz kultury, Dom Zarazy itd.)
- Budowanie wspólnie z uczniami programu godzin wychowawczych.
- Organizowanie spotkań z autorytetami w działalności społecznej
- Utrzymywanie sieci kontaktów z instytucjami wspierającymi proces społecznego rozwoju (uczelnie, biblioteki, Fundacje, domy kultury, firmy komercyjne, startupy.)
- Podtrzymywanie sprawdzonych, szkolnych tradycji (np. Talenty Piątki, Dzień Otwarty, Otrzęsiny, Pożegnanie klas III)
- Upowszechnianie dobrych wzorców (spotkania z absolwentami, uroczystości klasowe, urodziny, fetowanie sukcesów klasy i ucznia)

Plan pracy wychowawczej w poszczególnych rocznikach, w oparciu o Szkolny Program Profilaktyczno-Wychowawczy.

Założenia ogólne

Szkolny program wychowawczy zawiera ramową tematykę pracy wychowawczej, oraz profilaktycznej dla poszczególnych klas. Zakłada ona, że prace wychowawczą odnosimy do czterech sfer:

- a) kształtowania własnej osobowości (tożsamość)**
- b) kształtowania kontaktów z drugim człowiekiem i otoczeniem (relacje)**
- c) umiejętności zachowania zdrowego trybu życia**
- d) kształtowania potrzeby kontaktu z kulturą.**

W klasie pierwszej liceum, gdzie przypadkowa grupa osób zostaje przypisana do jednej klasy, najistotniejsze jest wykształcenie poczucia więzi w tej grupie i potrzeba utożsamienia się z nią. (sfera a)

Drugą istotną sprawą jest nabycie umiejętności radzenia sobie ze stresem i negocjowania konfliktów mogących pojawić się między rówieśnikami. (sfera b)

Trzecią potrzebą młodych ludzi jest umiejętność reagowania na zło i umiejętność odmawiania osobom nakłaniającym do picia alkoholu, czy zażywania narkotyków.(sfera c)

Integracja klasy powinna przebiegać, bez zbytej ingerencji wychowawcy, ale stworzeniem warunków do lepszego poznania się młodzieży jest wyjazd, wycieczka, czy biwak (na przykład dwudniowy), gdzie klasa funkcjonuje niejako „w środowisku naturalnym” nie zaś w ławkach szkolnych.

Umiejętność współpracy grupy, odpowiedzialności za swoje czyny można nabyć przy realizacji jakiegoś przedsięwzięcia (np. „Otrzęsin klas I). Należy zatem stworzyć klasie taką możliwość. Jednocześnie można realizować zagadnienie radzenia sobie ze stresem (tremą) podczas np. konieczności występu przed większą ilością osób.

Nauczyciel może poznać klasę podczas działań dramatycznych, czyli wymagających odtwarzania pewnych ról (np.: rodzic w konflikcie z synem/córką). Lekcje takie stwarzają możliwość porozmawiania o istocie konfliktu i sztuce negocjacji, bez odwoływania się do agresji.

Zajęcia z asertywności, czyli odmawiania, byłyby całym cyklem zajęć

połączonych ze spotkaniami. Gościem na lekcji mógłby być terapeuta, lekarz, przedstawiciel Policji, którzy mówiliby o różnych aspektach zagrożeń.

Nauczyciel powinien odwoływać się do doświadczeń uczniów, przedstawiać sytuacje co do których mogliby się wypowiadać. Dobrym uzupełnieniem mogą być filmy dydaktyczne.

Sfera kontaktów z kulturą powinna być realizowana głównie w praktyce poprzez wyjścia wychowawcy z klasą na wystawy, do teatru, czy muzeum, ale także realizowania jakichś aktywności artystycznych w szkole. Dodatkową korzyścią z tego typu spotkań jest kontakt wychowawcy z młodzieżą poza szkołą, możliwość spędzenia z nimi większej ilości czasu.

W klasie drugiej i trzeciej należy kontynuować wypracowane treści, jak poznanie samego siebie, profilaktykę uzależnień, uczestnictwo w kulturze. Siłą rzeczy mniejszy nacisk kładzie się na integracje klasy. Odbywa się ona niejako sama poprzez liczne aktywności na terenie szkoły. Klasa druga i trzecia liceum jest okresem gdy młody człowiek przechodzi od młodzieńczości do dorosłości i pełnoletniości w klasie trzeciej. Ten czas należy poświęcić na budowanie postaw;

- Odpowiedzialności za swoje czyny
- Samodzielności w ramach przysługujących praw
- Relacji z rówieśnikami i światem
- Poznawania metod samodoskonalenia się
- Równoważenia nauki z rozwojem kompetencji społecznych.

W klasie czwartej, maturalnej powinno się położyć nacisk na podtrzymywanie relacji z rodzicami gdy jest się już pełnoletnim, nabywanie wiedzy o odpowiedzialności za swoje czyny i znajomość prawa, rozpoznanie swoich słabszych i mocnych stron w kontekście podejmowania decyzji o studiach wyższych, wreszcie panowania nad stresem i poznawanie optymalnych sposobów uczenia się.

W każdej z czterech klas należy stale dbać o umiejętność budowania dobrych relacji. Wychowawca powinien dobrze znać swoich podopiecznych, a oni swojego wychowawcę. Ten proces buduje się dzięki wielu kontaktom, szczerym rozmowom, działaniom wspólnym (przedsięwzięcia szkolne, konkursy, wycieczki, święta klasowe, Wigilia, urodziny ucznia). Równie dobre i zażyłe relacje powinien wychowawca nawiązywać z rodzicami swoich wychowanków i w razie trudności stawać się pomocnikiem w odbudowywaniu relacji między rodzicem a dzieckiem. Przez cały proces

wychowawczy, od klasy pierwszej do maturalnej, wychowawca powinien współpracować z pedagogiem szkolnym, psychologami z Poradni, oraz w razie konieczności z instytucjami wspomagającymi szkołę. Warto aby proces wychowawczy był spójny w każdej klasie. Należy unikać sytuacji podwójnych standardów lub klas bardziej i mniej uprzywilejowanych (np. jednej klasie wolno wychodzić poza teren szkoły a innej nie). Spotkania zespołów przedmiotowych, wychowawców, wymiana doświadczeń, rodzaj audytu wewnętrznego powinny być stałym procesem podnoszenia jakości wychowania, ale także wspierania się w trudzie i udzielania informacji zwrotnych. Tylko dobre szczerze relacje w gronie pedagogicznym mogą przełożyć się na dobrą atmosferę w relacjach nauczyciela z uczniami i tym samym na funkcjonowanie szkolnej społeczności.

Ramowe przykłady planów prac dla wychowawców klas na poszczególnych poziomach.

Ramowy plan pracy wychowawczej w klasie pierwszej

l.p	Tematy godzin wychowawczych i realizowane na nich cele wychowawcze.	czas	uwagi
1	<i>Mówimy o sobie- integracja grupy, poprzez wymianę informacji .Wzajemne relacje.</i> Cele; zbudowanie zespołu osób szanujących się nawzajem	1 h	Podczas biwaku integracyjnego
2	<i>„Regulamin i ja”- zapoznanie się ze szkolnymi regulaminami i postanowieniami statutu szkoły.</i> Cele; nabycie wiedzy dotyczącej zasad i norm regulujących życie szkoły	1 h	
3	<i>Nasze wzajemne relacje-jak się czuję w grupie? Realizacja zajęć na biwaku integracyjnym</i> Cele; budowanie zespołu osób szanujących się nawzajem, zbudowanie poczucia tożsamości w grupie	Zależnie od potrzeb	Podczas biwaku integracyjnego
4	<i>1.Współodpowiedzialność w praktyce- przygotowania do „chrztu” klas I. Jeden za wszystkich.... 2.Formowanie scenariusza i podział ról w klasie 3.Cwiczenia sceniczne przedstawienia klasowego na Chrzest</i> Cele; formowanie umiejętności współpracy w grupie. Wyrobienie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych	3 h	
5	<i>Jak dobrze zorganizować sobie pracę? –samodyscyplina</i> Cele; pozyskanie umiejętności skutecznego uczenia się i dysponowania czasem	1 h	Kolejność zajęć do uznania przez klasę i wychowawcę.
6	<i>Co najczęściej słyszę od rodziców? Co najczęściej mówię rodzicom?</i> Cele; wzmocnienie relacji z rodzicami, krytyczne spojrzenie na swoją dojrzałość	1 h	
7	<i>Moje kontakty z rodzicami - „konflikt pokoleń”</i> Cele; poznanie zachowań typowych dla tzw.” okresu buntu”,	1 h	
8	<i>Jak negocjować w przypadku konfliktu w szkole - odgrywanie ról. Metoda dramy.</i> Cele; nabycie umiejętności skutecznego rozwiązania konfliktu	1 h	
9	<i>Działam, jestem aktywnym uczniem i obywatelem</i> Cele; zrozumienie przydatności postawy altruistycznej, wychowanie do pozytywnej aktywności.	2 h	Ewentualne spotkanie z przedstawicielem wolontariatu lub organizacji pozarządowej.
	<i>Moje hobby, pasje, zainteresowania</i> Cele; dzielenie się dobrymi przykładami zagospodarowania czasu wolnego	1 h	Prezentacje uczniów.
10	<i>Problem „ściągnięcia”- oszustwo, czy pomoc koleżeńska.</i>	1h	

	Cele: budowanie postawy uczciwości w życiu społecznym		
11	<i>Stypendia, wymiany międzynarodowe, projekty unijne (Sokrates-Comenius)- możliwości dla uczniów.</i> Cele; poszerzenie wiedzy na temat możliwości wykorzystania swoich talentów	2 h	Spotkanie ze stypendystą, lub koordynatorem programu.
	<i>Jak zaplanować uroczystość szkolną? Podział zadań.</i> Cele; budowanie umiejętności współpracy w grupie i umiejętności organizacji	2 h	Np. przed wigilią klasową.
Pozostała tematyka - Bloki zagadnień:			
1	Oferta kulturalna mojego regionu. Uczestnictwo uczniów w kulturze. Ich własne propozycje, doświadczenia. Cele; wychowanie do uczestnictwa w kulturze Przykładowa lekcja: „ <i>Moje fascynacje kulturalne-wzajemna wymiana doświadczeń</i> ”	Kolejność i ilość godzin do wyboru przez wychowawcę	Lekcje wiedzy o kulturze 2 h
2	Spotkania z absolwentami/starszymi kolegami. Dzielenie się doświadczeniem, wymiana uwag. Cele; nabycie umiejętności słuchania autorytetów, uczenie umiejętności dyskusji Przykładowa lekcja; „ <i>Spotkanie ze studentem Politechniki Gdańskiej. Skorzystanie z doświadczeń absolwenta</i> ”		1 h
3	Uzależnienia- nałogi, presja środowiska i mass-mediów. Promocja własnego zdrowia. Uleganie, silna wola, asertywność. Spotkania z ekspertami, terapeutami, pielęgniarką. Cele; profilaktyka uzależnień, budowanie świadomości zagrożeń płynących z używek Przykładowe lekcje: „ <i>Dlaczego lekceważymy zagrożenia? Gdzie szukać rzetelnej wiedzy na temat używek?</i> ” „ <i>Reakcja organizmu na alkohol/narkotyki. Mechanizm uzależnienia</i> ”		Specjaliści z poza szkoły z wizytą na lekcjach. 2- 3 h
4	Savoir- vivre życia codziennego. Powitania, przyjęcia, uroczystości, wizyta w teatrze, muzeum, stosunek do osób starszych. Cele; nabycie umiejętności dobrych manier i właściwego zachowania się. Przykładowa lekcja: „ <i>Powitanie niejedno ma imię- zasady pierwszego wrażenia</i> ”		1 – 2 h
5	<i>Bezpieczeństwo podczas czasu wolnego</i> Cele; profilaktyka zachowań niebezpiecznych, budowanie świadomości obecnych wokół zagrożeń		1-2 h

Ramowy plan pracy wychowawczej w klasie drugiej/ trzeciej

Lp.	Tematyka zajęć wychowawczych –bloki zagadnień - klasa II	Czas realizacji	Uwagi Kolejność według decyzji klasy i wychowawcy
1	„ <i>Nieletni i pełnoletni. Moja odpowiedzialność w świetle prawa</i> ” cele: poszerzenie wiedzy prawnej na temat odpowiedzialności za swoje czyny.	1- 2 h.	Wizyta specjalisty-prawnika.
2	„ <i>Moje predyspozycje i umiejętności - co zdawać na maturze?</i> ” cele; budowanie umiejętności poznawania swoich mocnych i słabych stron	Zależnie od potrzeb 2 h	
3	„ <i>Do zakochania jeden krok</i> ”- <i>moje relacje z rówieśnikami, pierwsze miłości.</i> Cele; umiejętność budowania dobrych relacji z drugą osobą.	1 h- 2 h	Spotkanie z nauczycielem przedmiotu wdż.
4	„ <i>Jak skorzystać z danego mi czasu?</i> ” cele; budowanie umiejętności zarządzania swoim czasem	1 h – 2 h	
5	<i>Omawianie bieżących spraw; święta szkolne, państwowe, przygotowanie do imprez szkolnych, wspólnych wyjść, wycieczek.</i> Cele; integracja klasy wokół wspólnego celu, umiejętność organizacji pracy w grupie	Zależnie od potrzeb 2- 5 h	
6	<i>Kopiuj-wklej. Prawne aspekty plagiatu i własności intelektualnej.</i> Cele; wiedza o prawnych konsekwencjach plagiatu, wychowanie do uczciwości w relacjach społecznych.	1- 2 h.	Ewentualna wizyta specjalisty w szkole.
7	<i>Facebook - mój drugi dom</i> Cele: umiejętność właściwego korzystania z portali społecznościowych	1 h	
8	<i>Boję się! Jak radzić sobie ze stresem.</i>	1- 2 h.	

	Cele; kształcenie umiejętności rozpoznawania symptomów stresu i radzenia sobie z nim		
9	Moja „osiemnastka”- różne sposoby wkraczania w dorosłość. Cele; umiejętność bezpiecznego i kulturalnego spędzania czasu wolnego	2 h	
10	<i>Wyjście poza szkołę (impreza edukacyjna, kulturalna, społeczna)</i>	Zależnie od potrzeb. 1- 2 h.	
11	<i>Będę miał/a „prawko”- odpowiedzialność kierowcy</i> Cele; profilaktyka bezpieczeństwa w ruchu kołowym, kształtowanie odpowiedzialnych postaw.	2 h	Spotkanie ze specjalistą z Policji, lub Służby Ruchu Drogowego, wykład o bezpieczeństwie na drodze.
12	Przyszły zawód - jak to naprawdę jest? Cele; nabycie doświadczeń w zakresie wyboru przyszłego zawodu,	2 h	Spotkanie z rodzicem – wolontariuszem, który opowie o aspektach jego pracy.
13	Bieżące sprawy wychowawcze- <i>omawianie bieżących spraw wychowawczych, które wynikają z sytuacji w danej klasie.</i>	2- 3 h	Do dyspozycji wychowawcy i uczniów.
1			

Ramowy plan pracy wychowawczej w klasie czwartej (maturalnej)

Lp.	Tematyka zajęć wychowawczych –bloki zagadnień - klasa IV	Czas realizacji	Uwagi Kolejność według decyzji klasy i wychowawcy
1	Świadomy wybór studiów- pasja, czy kaska? Jak połączyć dbałość o swoją przyszłość z prawdziwym zainteresowaniem.	1-2 h	
2	<i>To moje życie!- nieuniknione konflikty z rodzicami wobec wyboru studiów wyższych i innej drogi życiowej.</i>	1-2 h	Dyskusja, drama
3	<i>Przewidywany rynek pracy – dyskusja na temat nieprzewidywalnej przyszłości, burza mózgów, refleksje.</i>	1-2 h	Dyskusja w oparciu o film lub artykuł. Specjalista od spraw rynku pracy?
4	„ <i>Jak skorzystać z danego mi czasu?</i> ” cele; budowanie umiejętności zarządzania swoim czasem. Potrzebne w każdej grupie wiekowej	1 h – 2 h	
5	Moje sposoby uczenia się- wymiana doświadczeń w grupie klasowej	1 h	
6	Kopiuj-wklej. Prawne aspekty plagiatu i własności intelektualnej. Ze wskazaniem na studia. Cele; wiedza o prawnych konsekwencjach plagiatu, wychowanie do uczciwości w relacjach społecznych.	1- 2 h.	Ewentualna wizyta specjalisty w szkole. Przykłady z mediów
7	Studia z pierwszej ręki- rozmowa z absolwentami- studentami uczelni wyższych o ich doświadczeniu.	1- 3 h	Zależnie od ilości zaproszonych studentów.
8	Procedury maturalne- omówienie niezbędnych przepisów dotyczących egzaminu	1 h	wychowawca
9	Podsumowanie czterech lat- najlepsze rzeczy jakie nam się zdarzyły. Wypunktowanie pozytywów. Zebranie zdjęć, filmików, wspomnień.	1 h	Wychowawca i klasa Kwiecień.
10	Wyjście poza szkołę- (impreza edukacyjna, kulturalna, społeczna)	Zależnie od potrzeb.	

		1- 2 h.	
11	Dość uczenia się! -Wspólna realizacja artystyczna na terenie szkoły- odpoczynek od nauki.	1 h	Klasa i wychowawca
12	Znajomości czy umiejętności? Przyszły zawód - jak to naprawdę jest? Cele; nabycie doświadczeń w zakresie wyboru przyszłego zawodu, jak budować swój wizerunek.	2 h	Spotkanie z rodzicem – wolontariuszem, który opowie o aspektach jego pracy.
13	Bieżące sprawy wychowawcze- <i>omawianie bieżących spraw wychowawczych, które wynikają z sytuacji w danej klasie.</i>	2- 3 h	Do dyspozycji wychowawcy i uczniów.
1			

Podmioty mające realny wpływ na proces wychowawczy w szkole;

1. Dyrekcja szkoły
2. Grono nauczycielskie, w tym wychowawcy
3. Rada Rodziców przy V LO w Gdańsku
4. Cała społeczność rodziców
5. Samorząd Uczniowski wybierany w corocznych wyborach
6. Cała społeczność uczniowska
7. Pedagog szkolny
8. Kadra administracyjna szkoły
9. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna pod którą podlega szkoła
10. Instytucje współpracujące ze szkołą w ramach ich zadań statutowych.
(np. CIK, GCPU, MONAR,)

Niektóre statutowe zadania wybranych podmiotów;

Dyrektor szkoły;

- zapoznaje pracowników z zakresem obowiązków,
- organizuje pracę w sposób zapewniający wykorzystanie czasu pracy i zmniejszenie jej uciążliwości,
- przeciwdziała dyskryminacji w zatrudnieniu, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, a także ze względu na zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony, w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy,
- zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pracy, prowadzi szkolenie bhp pracowników,
- terminowo i prawidłowo wypłaca wynagrodzenia,
- ułatwia pracownikowi podnoszenie kwalifikacji zawodowych,
- zaspokaja socjalne potrzeby pracowników w miarę posiadanych środków,
- stosuje obiektywne i sprawiedliwe kryteria oceny pracy pracowników,
- prowadzi dokumentację w sprawach związanych ze stosunkiem pracy i akta osobowe pracowników,
- wpływa na kształtowanie w zakładzie pracy zasad współżycia społecznego,
- udostępnia tekst przepisów dotyczących równego traktowania,
- przeciwdziała mobbingowi (mobbing oznacza działania lub zachowania dotyczące pracownika lub skierowane przeciwko pracownikowi,

-
- polegające na uporczywym i długotrwałym nękanii lub zastraszaniu pracownika, wywołujące u niego zaniżoną ocenę przydatności zawodowej, powodujące lub mające na celu poniżenie lub ośmieszenie pracownika, izolowanie go lub wyeliminowanie z zespołu współpracowników),
- wydaje niezwłocznie po rozwiązaniu stosunku pracy świadectwo pracy.

Pedagog szkolny;

prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów;

- 2) diagnozowanie sytuacji wychowawczych w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów;
- 3) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- 4) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
- 5) minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- 6) inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych;
- 7) pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
- 8) wspieranie nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Samorząd Uczniowski;

- prowadzenie zebrań Samorządu Uczniowskiego;
- troska o wykonanie zadań zamieszczonych w planie pracy – uzgadnianie bieżących zadań z zastępcą
- Współorganizacja przedsięwzięć szkolnych
- kierowanie pracą samorządów klasowych
- kierowanie działalnością sekcji Samorządu

- reprezentowanie szkoły na zewnątrz.
- Negocjowanie propozycji uczniowskich z Dyrekcją szkoły
- Przygotowywanie kolejnych wyborów do SU.

Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna

Celem pracy Poradni jest:

- udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej (w tym logopedycznej),
- pomoc w wyborze kierunku kształcenia i zawodu
- udzielanie dzieciom i ich rodzicom (opiekunom) oraz nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

Swoje zadania Poradnia realizuje poprzez:

- diagnozowanie,
- opiniowanie,
- działalność terapeutyczną,
- prowadzenie grup wsparcia,
- prowadzenie mediacji,
- podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych,
- działalność profilaktyczną,
- poradnictwo i konsultacje,
- działalność informacyjno-szkoleniową.

Rada Rodziców

Rada rodziców ma prawo do:

suwerennego określania swojej wewnętrznej organizacji - oznacza to, że nikt z władz szkoły (dyrektor, rada pedagogiczna) nie może wpływać na jej skład ani na strukturę,
gromadzenia środków finansowych dla wspierania działalności statutowej szkoły i wydawania ich zgodnie z własną wolą,
występowania do dyrektora oraz pozostałych organów szkoły w sprawach związanych:
z jakością nauczania (np. starania o certyfikat ISO),

- z wychowywaniem dzieci (np. organizowanie tzw. Zielonych szkół),
- z finansami szkoły (np. wniosek do władz szkoły o wygospodarowanie pieniędzy na kółka zainteresowań),
- z bezpieczeństwem (np. wprowadzenie identyfikatorów).

Istotne cele i metody pracy profilaktycznej

PROFILAKTYKA w kontekście wychowania

Profilaktyka jest, najogólniej rzecz biorąc przemyślanym i skoordynowanym zespołem działań, mających na celu zapobieżenie wystąpieniu jakichś negatywnych zjawisk. Działania profilaktyczne mają na celu niejako „wyprzedzenie” zła, oraz przewidywanie niebezpiecznego rozwoju sytuacji. Najskuteczniejszą profilaktyką jest mądre i skuteczne wychowanie, które daje młodzieży narzędzia do podjęcia refleksji nad samym sobą i umiejętności w funkcjonowaniu w świecie. Proces wychowawczy jest nierozdzielny z procesem profilaktycznym i jeden zawsze wynika z drugiego. Ponieważ dobre wychowanie ma na celu uchronienie podopiecznych przed negatywnymi wpływami otoczenia, zawiera w sobie wszelkie cechy i zadania wymieniane w procesie profilaktycznym.

Wszelka profilaktyka jest o tyle cenna, iż jej wprowadzanie jest o wiele mniej kosztowne niż pozbywanie się skutków patologii. Ma też ona na celu pokazanie zagrożonym osobom, możliwości uniknięcia niepożądanych sytuacji i zwrócenie uwagi na popełniane błędy. Stosowanie profilaktyki w środowisku szkolnym, jest zadaniem o tyle komfortowym, że możemy oddziaływać wspólnie i w jednym czasie na większą ilość osób i zauważać pożądane skutki naszych działań. Z drugiej strony w tak dużej „masie” młodzieży łatwo jest „przegapić” indywidualne przypadki i odnotowywać tylko sukcesy „globalne”, w sposób czysto statystyczny. Dlatego w działania profilaktyczne muszą być włączeni (w zakresie swoich kompetencji) **wszyscy** pracownicy szkoły, a program nie może nastawić się na „akcyjność”, ale być długofalowy i konsekwentny.

Aby jednak nie prowadzić profilaktyki „na ślepo”, potrzebna jest diagnoza- dokładne rozpoznanie zagrożeń i skupienie się na ich ograniczaniu.

DIAGNOZA ZAGROŻEŃ

Sporządzenie diagnozy zagrożeń poprzez:

- ankiety anonimowe
 - informacje zbierane od wychowawców
 - kontakt z rodzicami uczniów
 - rozmowy indywidualne z uczniami.
-
- **Zagrożenia natury fizycznej, zdrowotnej**
 - **używki:**
 - narkomania (dom, lokale),
 - papierosy (teren szkoły, okolice),
 - alkohol (teren szkoły i poza terenem),
 - lekomania, przyjmowanie sterydów i tzw. „dopalaczy”
 - uleganie presji mediów- anoreksja, bulimia jako konsekwencje.
 - „sieciocholizm” – uzależnienie od Internetu, oraz konsekwencje tego uzależnienia.
 - Konsumpcjonizm i znieczulica społeczna..
 - Łamanie praw autorskich, plagiaty prac
 - **Zagrożenia natury społecznej i psychicznej:**
 - nerwice, depresje, unikanie szkoły (lęk wobec zbyt wysokich wymagań)
 - konflikty w rodzinach, rozwody, problem „eurosieroctwa”.

Analiza istotnych zagrożeń:

W społeczności uczniowskiej wieku licealnego, chęć „bycia dorosłym” i używania przyjemności świata, a także chęć przypodobania się grupie rówieśniczej, oraz zyskania jej akceptacji, jest bardzo duża. Z tymi potrzebami wiąże się często uleganie pokusom, namowom i nałogom, które mają być gwarantem i wyznacznikiem dorosłości.

- Pierwszym, obecnie powszechnym i zapewne najgroźniejszym jest uleganie nałogowi narkotykowemu. Atrakcyjność, rzekoma nieszkodliwość i łatwość dostępu, czynią z narkotyków popularny element subkultury młodzieżowej. Młodzież sięga po używki dla chęci odprężenia się, „odstresowania”, bycia akceptowanym i poprawienia sprawności umysłowej. Młodzi ludzie nie mający oparcia w rodzinie, podatni na wpływy, przeżywający rozmaite trudności sięgają po narkotyki prawie bez oporów. Ci, którzy wiedzą, najczęściej milczą w poczuciu fałszywej lojalności,
- Drugim zagrożeniem (mającym wpływ na zdrowie uczniów) jest palenie papierosów, oraz ostatnio e-papierosów. W myśl obowiązujących przepisów na terenie szkoły obowiązuje całkowity zakaz palenia tytoniu. Uczniowie radzą sobie z tym problemem, paląc na obrzeżach terenu szkoły, bądź poza nim. Sankcje wobec palących są nikłe i ograniczają się tylko do obniżenia oceny z zachowania, zaś w przypadku uczniów pełnoletnich (kl. III) istnieje niepisane „przyzwolenie” na ten proceder, wynikające z osiągniętej pełnoletniości. Najlepszą metodą jest promowanie „mody na niepalenie”, oraz konsekwencja w stosowaniu przewidzianych kar.
- Uleganie modom mass-mediów. Bulimia i anoreksja.

Problem powyższy dotyczy zwłaszcza dziewcząt. Licealistki, podążające za modą, kreowana przez filmy i czasopisma ilustrowane, pragną na siłę dotrzymać kroku „top-modelkom” i dążyć do maksymalnie szczupłej sylwetki. Zatrącenie się w takiej „pogoni” może prowadzić do chorobliwego odchudzania się, liczenia kalorii, a w rezultacie do groźnych schorzeń, takich jak *anoreksja* i *bulimia*. Nieakceptowanie swojego wyglądu, uleganie modzie, chęć podobania się otoczeniu, prowadzi dziewczęta do zachowań, które mogą być groźne dla zdrowia. Należy zatem dążyć do nauczania uczennic akceptowania siebie, takimi jakimi są i ukazywanie niebezpiecznych konsekwencji nadmiernego odchudzania, czy braku akceptacji własnego ciała.

- Nerwice szkolne, depresje, stany lękowe.

Szkoła jest instytucją i jak wszystkie instytucje wymaga dyscypliny, przystosowania się do reguł i narzuconego tempa pracy. Uczniowie dostosowują się w większym lub mniejszym stopniu. Jedni nie stresują się obowiązkami- inni- przeciwnie- popadają w nerwice, chcąc za wszelką cenę sprostać wymogom nauczycieli bądź rodziców. Brak akceptacji w domu, zbyt silne rygory i przesadna ambicja rodziców stawiają uczniów w krytycznej sytuacji. Niektórzy na tego typu presje reagują agresją, inni wycofaniem, ucieczką (częste wagary), lub stanami psychosomatycznymi (ból brzucha, głowy, spowodowane stresem), aż do dokonywania **prób samobójczych**. Pośpiech życia szkolnego utrudnia rozpoznanie symptomów, a konieczność stawiania wymagań nasila proces. Szybkie rozpoznanie indywidualnego przypadku, zbadanie sytuacji, rozmowa, indywidualne podejście mogą mieć zbawienny wpływ na zagrożonego ucznia.

- Uzależnienie od gier internetowych, oraz stałego używania Internetu.

W obecnych czasach każdy niemal uczeń posiada telefon z dostępem do Internetu. Jak zauważamy, powoduje to uzależnienie od ciągłego przebywania „on-line”, uciekania w świat wirtualny i zatracania się w świecie nierzeczywistym. Konsekwencjami są zaburzenia lękowe, zwiększona nerwowość, obniżenie jakości nauki, izolacja od społeczności, wreszcie stany depresyjne, agresja, rozpad więzi rodzinnych.

Zagrożenia bezpieczeństwa fizycznego wynikające z ewentualnych urazów, chorób, wypadków w szkole i podczas szkolnych wyjść, wycieczek imprez. Wycieczki szkolne są szczególnym czasem, kiedy uwaga nauczycieli powinna być szczególnie wyczulona. Dlatego też przed każdą wycieczką wychowawca musi dopełnić wszelkich procedur związanych z bezpieczeństwem i powiadomić o tym uczniów.

Szczegółowe działania dotyczące prowadzonej w szkole profilaktyki;

1. **stały** kontakt wychowawcy i nauczycieli z uczniami
2. **stały** kontakt z rodzicami uczniów
3. kontakt z pedagogiem, oraz innymi pracownikami kompetentnych instytucji (terapeuci, psychologowie, lekarze)
4. angażowanie uczniów w działania wymagające niesienia pomocy innym, działania artystyczne i społeczne.
5. „uczulanie” klasy na niepokojące zachowania kolegów, koleżanek.
6. **Natychmiastowe** reagowanie na pierwsze niepokojące sygnały.
7. Wspieranie i promowanie działań pozytywnych (altruizm, wytrwanie w abstynencji, uczciwość, praca nad sobą, itp.)
8. Spotkania z pozytywnymi autorytetami, projekcje filmów oświatowych, tzw. pedagogizacja rodziców- uświadamianie im specyfiki zagrożeń wobec młodzieży w wieku licealnym.

Działania profilaktyczne w oparciu o kontrolę i działania bezpośrednie;

1. **Kontrola** wejścia do budynku szkoły.
2. Konsekwentne dyżurowanie na korytarzach i terenie szkoły
3. Ograniczenie wyjść z zajęć podczas lekcji (np. do toalety)
4. Organizowanie rozmów z klasami a temat bezpieczeństwa- szczególnie przed wycieczkami szkolnymi i nadchodzącymi feriami.
5. Skrupulatne odnotowywanie w dziennikach **nieobecności i spóźnień**.
6. Powiadamianie rodziców, o wszelkich przejawach łamania regulaminu szkoły przez ich dzieci.
7. Podpisywanie przez uczniów zobowiązania do właściwego zachowania podczas wycieczek szkolnych i wyjść poza teren szkoły.
8. Kontakt z Komendą Policji w Oliwie i wydziałem do spraw nieletnich, oraz Strażą Miejską.

Działania zaliczające się do profilaktyki skierowanej do uczniów zagrożonych;

Profilaktyka celowana;

1. przekazywanie pedagogowi szkolnemu przez wychowawców informacji o uczniach
z tzw. podwyższonego progu ryzyka.
2. stały kontakt z rodzicami uczniów drugorocznych, lub tych, którzy sprawiali kłopoty wychowawcze.
3. Regularne sprawdzanie obecności i spóźnień w.w uczniów, oraz natychmiastowy kontakt
z domem w przypadku trzydniowej nieobecności.
4. poszukiwanie form pozytywnej aktywności dla takich uczniów.
5. współpraca z Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną, kierowanie tych uczniów w razie potrzeby do specjalistów z Poradni.
6. Występowanie o stypendia socjalne i pomoc odpowiednich instytucji np. MOPS-u.

Narzędzia diagnozowania sytuacji w szkole:

- analiza dzienników lekcyjnych/ dzienników elektronicznych
- analiza dziennika pedagoga szkolnego.
- ankiety przygotowane przez zespół ds. profilaktyki
- badanie wybranej grupy uczniów
- badanie całego rocznika, bądź całego ogółu uczniów.
- wywiady, rozmowy z uczniami i nauczycielami
- monitorowanie szkolnego forum internetowego.
- informacje nietajne uzyskane od szkolnej pielęgniarki.
- rozmowy z rodzicami uczniów.

Wyniki badań/ankiet zespół ds. profilaktyki przedstawia na najbliższym posiedzeniu rady pedagogicznej. Rada pedagogiczna podejmuje decyzje co do działań mających poprawić zaistniałą sytuację.

PROCEDURY STOSOWANE W SZKOLE

- Procedura postępowania wobec przejawów agresji i wulgarności.**
- Procedury postępowania w przypadku spożywania alkoholu przez ucznia/uczniów na terenie szkoły.**
- Procedury postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły, lub u ucznia szkoły substancji psychoaktywnych (narkotyków)**
- Procedury postępowania w przypadku bezprawnego przebywania na terenie szkoły osób postronnych.**

Pełna treść powyższych procedur dostępna u pedagoga szkolnego i dyrekcji szkoły.

EWALUACJA PROGRAMU Profilaktyczno- wychowawczego

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja zachowania uczniów
- obserwacja postępów w nauce i zachowaniu
- udział uczniów w konkursach i osiągnięte przez nich wyniki
- frekwencja na zajęciach szkolnych
- udział w zajęciach pozalekcyjnych
- badanie oceny samopoczucia ucznia w szkole
- porównywanie wybranych wyników badań z półrocza i końca roku.

Narzędzia ewaluacji:

- ankieta
- obserwacja
- analiza dokumentacji szkolnej
- rozmowa z dużą grupą
- rozmowa fokusowa
- wywiad

Szkolny program profilaktyczno-wychowawczy będzie podlegał ewentualnemu uzupełnieniu po zakończeniu każdego roku szkolnego, oraz po konsultacjach dyrekcji z Radą Pedagogiczną, rodzicami i uczniami.

SPODZIEWANE EFEKTY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH:

Zmniejszenie ilości zachowań niepożądanych na terenie szkoły.

Zmniejszenie liczby uczniów sięgających po narkotyki, alkohol, papierosy, uzależnionych od Internetu i mediów..

Zwiększenie świadomości uczniów w zakresie prowadzenia zdrowego stylu życia.

Poszerzenie gamy zainteresowań uczniów.

Polepszenie umiejętności gospodarowania czasem wolnym przez uczniów.

Integracja środowiska klasowego i szkolnego

Zwiększenie udziału uczniów i ich rodziców w życiu szkoły.

WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM

Szkoła realizując swój program wychowawczo- profilaktyczny, aby nie pozostać „samotną wyspą” opiera się na współpracy z licznymi organizacjami i instytucjami, które wspierają ją w pracy profilaktyczno-wychowawczej i zapewniają specjalistów, gdy kompetencje działań szkoły się wyczerpują.

V LO współpracuje między innymi z:

1. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną nr 7 w Gdańsku Wrzeszczu, tel. 341-39-50.
Kontakt telefoniczny, spotkania na cyklicznych szkoleniach z p. dyr. PPP-7,
2. Ośrodkiem Profilaktyki Środowiskowej w Oliwie „Mrowisko”, tel. 552-00-26, „*realizacja programu „Kontakt BUS”, uzyskiwanie porad od psychologów zatrudnionych w ośrodku.*
3. Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Gdańsku.
Pozyskiwanie wolontariuszy do pracy z ludźmi upośledzonymi umysłowo.
4. Gdańskim Centrum Profilaktyki i Uzależnień w Gdańsku, tel. 320-02-56
Branie udziału w szkoleniach dotyczących profilaktyki uzależnień.
5. Poradnią Profilaktyki i terapii Uzależnień MONAR w Gdańsku, tel. 302-04-42
6. Fundacją „Pomorski Dom Nadziei”.
7. Środowiskowym Domem Samopomocy „Młodzieżowy Chopin” w Gdańsku-Wrzeszczu, tel. 344 96 00
8. IV Komisariatem Policji w Gdańsku-Oliwie,
9. Strażą Miejską w Gdańsku
10. Poradnią leczenia zaburzeń psychicznych „Razem” z Gdyni.